

## MÜSTEŞAR ve YOL ÇAVUŞU

Şevket ÇORBACIOĞLU(\*)

Anayasanın 128, 130 ve 140'ncı maddeleri çerçevesinde hazırlanan "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Hak ve Yardımlarına İlişkin Kanun Tasarısı" mevcut tüm mali ve sosyal hak ve yardımları ve tazminatları içeren yasaları; yani 657 Sayılı Devlet Memurları, 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel, 2808 Sayılı Hakim ve Savcılar ile 2914 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Personel Yasalarını yürürlükten kaldırmayı öngörmekte ve 25.8.1971 tarihli / 1475 sayılı kanuna göre (işçiler) istihdam edilen kurum çalışanları dışındaki tüm çalışanları tek bir devlet personel rejimi altında toplamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamdaki rasyonelliği gerçekten olumlu karşılıyorum...

Bilindiği gibi 1475 sayılı çalışanlar dışındaki diğer çalışan kesim yukarıda sıraladığımız farklı personel yasalarına göre sınıflandırılmakta ve ücretleri saptanmaktadır. Saptama son derece kaotik bir ücret belirleme yöntemi ile yapılmakta, örneğin 657'ye bağlı bir çalışanın aylık bordrosundaki maaş gösterge tablosu en az 14 kalemden oluşmaktadır. Yeni KANUN TASARIS'ında kaotik (karmaşık) işlem sürecine son veren; çalışanın ücretini "Temel Ücret" ve "Görev Ücreti" adı altında iki ayrı ödeme kalemiyle belirlenmesi sağlıklı bir yaklaşım, yasanın olumlu görülebilecek diğer yanları. Genel gerekçeler bölümünde belirlendiği gibi çalışırken alınan ücretle emeklilikte alınacak ücret arasındaki dengede süreklilik sağlanmasının hedeflenmesidir. Bir diğer olumlu yan; **Tasarının aylık ücret / madde 5'te** belirlenen işçiler ve memurlar arasındaki ücret dengesinin giderilmesi konusundaki yaklaşımdır.

Ancak; temel ücret tablosuna ve görev ücret tablosuna baktığınızda; tepki ve eleştiriye yol açacak veriler karşınıza çıkıyor. Örneğin görev ücret tablosundaki 20. grubun görev ücret göstergesi (7500) ile 1. grubun görev ücret göstergesi (105.000) arasında devasa farklılık var. Mevcut yasaların mevcut taban katsayıları kriter ortalamasında belirlenen ücretler; 1. gruptaki **Müsteşar** ile 20. gruptaki **Yol Çavuşu** arasındaki devasa farklılığı somut bir şekilde karşınıza çıkarmaktadır.

Tasarının "Genel Gerekçeler" bölümünde; "Memurlar ve diğer kamu görevlileri, mevcut mali ve sosyal hak ve yardımlarıyla birlikte kadro ünvanları, görevlerinin devlet için taşıdığı önem, yetki ve sorumlulukları, göz önüne alınarak yirmi (20) ücret grubuna ayrılmıştır" denmektedir. Bu grupların belirlenmesinde baz alınan kriterlerden biri de kadro ünvanları, inanin delinin posteki sayması gibi bu ünvanları saydım; Birinci grubun ilki **Başbakanlık Müsteşarı**, ile yirminci grubun sonuncusu **Yol Çavuşu**, arasında tam 520 kadro ünvanı mevcut. Bu bize ülke-

mizin ünvan konusundaki popülaritesini göstermektedir. Bir bağlamda ülke çalışma yaşamını ünvan popülisti ile oluşturmanın göstergesi... Tasarıda, ünvan yakınlığı esas alınarak gruplandırmanın yapıldığı belirtilmektedir. Sorarım sizlere; müftü veya başçavuş ile mühendis/mimarın ünvan yakınlığı nedir? Bunları yetki ve sorumlulukları ile Devlet için taşıdığı önemi açısından nasıl olur da aynı grupta (12. grup) değerlendirirsiniz: Bir diğer olgu; bırakın avukatı, mühendis ve mimarı marka/patent uzmanı ve kıdemli başçavuş nasıl olur da başmühendisin bir üstündeki gruplama da yer alır?! Ya da öğretmen neden, asistan ünvanının altında yer alır ve teknik öğretmenler neden gruplandırmaya dahil edilmez!?

İşte tüm bunlar, yani gruplamadaki böylesi yaklaşımlar; eşit işe eşit ücret ilkesini hafızalardan bile silerek, meslek disiplinleri arasında büyük tepkilere neden olacağı düşünüyorum.

Burada kesinlikle meslek şovenizmi yapılmamaktadır. Her mesleğin kendine özgü onurlu bir kimliği olduğuna inanmaktayım, Meslekleri birbiriyle ilintilemek için belirgin kriterleri rasyonellik boyutunda baz almak zorunda olduğumuzu belirtmek isterim.

Tasarının temel ücret/Madde 6'nın "a" bendinde "...veya tıpta uzmanlık belgesi alanlara iki hizmet basamağı ilerlemesi uygulanır" yaptırımını getiriliyor da, niçin mühendis/mimar veya diğer disiplinler için aynı şeyler düşünülmemiştir...

Hizmet tazminat / Madde 11'de çalışanlar için hizmet tazminatının düşünülmesini olumlu buluyorum, fakat askeri personel, emniyet hizmetleri personeli ile uçuş, paraşüt, denizaltı, dalgıç ve kurbağa adamları fıkrada esas alınan "aylık ücretin yüzde kırkına kadar hizmet tazminatının" üç katına kadar artırım düşünülmesi bence ayrıcalık boyutundaki sağlıksız bir yaklaşımdır.

Bunun dışında Madde 29'un içerdiği konut yardımı ile Madde 30'un içerdiği aile ve çocuk yardım oran ve miktarları son derece düşük 1989 yılında kira yardımı 600.000.-TL idi normal kira ücreti ise 300.000.-TL hiç değilse kira yardımı 1989 seviyesinin %50 sine denk getirilmelidir.

Son olarak şunu vurgulamak istiyorum. Bilindiği gibi üniversite giriş puanında baz ve baş kriter **Tıp ve mühendislik disiplinleri dikkate alınarak** saptanmaktadır. Böylesi zengin formasyonları özümseyen bu disiplinler nasıl olur da kadro ünvan ve ücret gruplandırmalarında en sona itilir?! Sayın yetkin yetkililerimiz "bu bağlamdaki dayanılmaz saptamaları"nın nedenselliğini acaba bize yanıtlayabilirler mi?!

Yasa tasarısı yukarıdaki eleştirel yaklaşımlar boyutunda tekrar gözden geçirilir ve revize edilirse, son çeyrek yüzyıl **devrim yasağı olacağı düşüncesindeyim** - yeter ki egemen güçlerin yağdanlıkları "enfilyasyonu körükler" çığlıkları ile bu süreci bulandırmassınlar!...-

(\*) İnş.Müh.Odası  
İMO Genel Sekreteri